

The logo for LAWO CLASSICS, featuring the word "LAWO" in a large, white, serif font above the word "CLASSICS" in a smaller, white, sans-serif font. A horizontal line with a small circle at its right end is positioned below "CLASSICS".

LAWO
CLASSICS

The background of the album cover is a photograph of a body of water with a piece of weathered driftwood and a dark, vertical object (possibly a reed or a branch) partially submerged. The water is dark blue with some ripples. The overall mood is serene and natural.

BJÖRN NYMAN
CLARINET

PREMIÈRE

DEBUSSY | CRUSELL | MIKALSEN
NORWEGIAN RADIO ORCHESTRA
OLARI ELTS | CONDUCTOR
THOMAS SØNDERGÅRD | CONDUCTOR

CLAUDE DEBUSSY

PREMIÈRE RHAPSODIE

I 1909 ble Claude Debussy (1862–1918) utnevnt til medlem i Conseil Supérieur på Paris-konservatoriet av Gabriel Fauré. Utnevningen var kontroversiell siden Debussy på den tiden ble oppfattet som en radikal komponist. Debussy var heller ikke særlig begeistret for franske musikk institusjoner, men tok imot utnevningen på grunn av dårlig økonomi og den prestisje som utnevningen medførte. I 1910 skulle han sitte i juryen ved klarinett-eksamen og fikk i oppgave å komponere to obligatoriske eksamensverk: ett for prima vista og ett verk som skulle innstuderes. Innstuderingsverket skulle teste det lyriske og virtuose hos studentene, og resultatet ble *Première Rhapsodie* for klarinett og klaver.

Debussy gruet seg til å måtte høre verket elleve ganger under eksamen, men var etterpå fornøyd med resultatet og den mottakelse verket fikk. «Etter mine kollegers uttrykk å dømme var verket en suksess.»

Debussy dediserte verket til klarinettprofessor Paul Mimart som stod for den offisielle utførelsen. Etterpå bestemte Debussy seg for å orkestrere verket. Det ble dermed et av hans få instrumentale solistverk med orkester. Debussy omtalte verket som et av de mest sjar-

merende han skrev og forsvarte verket etter en kontroversiell fremførelse i Russland. I et brev til sin forlegger Durand skriver Debussy: «Russernes forvirrede reaksjon på min *Rhapsodie* virker svært overdreven på meg, særlig fordi den må være et av de vakreste stykkene jeg noensinne har komponert.»

Selv om verket var det første solistiske verk for klarinett som Debussy skrev, klarte han å bruke klarinettens egenskaper og farger på en unik måte. Det kompakte, rapsodiske verket inneholder mange ulike tekniske vanskeligheter og er en lakmestest på hvordan en utøver håndterer klarinetten. Ikke minst utfordrer Debussy utøveren til å finne forskjellige klangfarger og karakterer på kort tid. Musikalsk ligger utfordringen i de mange overgangene mellom forskjellige episoder og tempi. Verket er mye brukt i prøvespill for orkester og i konkurranser. Det viser at han lyktes godt med oppgaven å skrive et eksamensverk. I versjonen for klarinett og orkester kommer fargene enda bedre frem gjennom Debussys orkestrering, og han maler frem et impresjonistisk landskap som skifter karakter hyppig. Selv om verket var en Solo de concours, så skiller det seg fra de fleste andre lignende verk gjennom at musikken hele tiden er i fokus og at en god fremførelse får publikum til å bli begeistret av musikken og ikke utøverens virtuoseri.

BERNHARD HENRIK CRUSELL

CLARINET CONCERTO NO. 2, OP. 5

Bernhard Henrik Crusell (1775–1838) ble født i Nystad i Finland. Han var sønn av en bokbinder og kom fra fattige kår. Crusell var mer eller mindre selvært klarinettist og fikk tidlig plass i Sveaborg livregiments korps. Finland var på denne tiden en del av Sverige, og som militærmusiker ble Crusell i 1791 forflyttet til Stockholm. Han ble snart leder for sitt eget orkester. I en alder av 18 år ble han soloklarinettist i hovkapellet, en posisjon han holdt i 40 år.

Crusell var talentfull på mange områder og oversatte operaer til svensk, bl.a. Mozarts *Figaros bryllup*, Rossinis *Barbereren i Sevilla* og Beethovens *Fidelio*. Han fikk Svenska akademis store gullmedalje for sitt språklige arbeid.

Crusell komponerte mest for blåsere og særlig klarinett. Han har tre klarinettkonserter og tre klarinettkvartetter for klarinett og stryke-trio. I tillegg var opera en viktig del av hans liv, og han skrev en opera, *Lilla slavinnan*, samt en relativt stor produksjon sanger.

Klarinetten var et relativt nytt instrument og var under stor utvikling på Crusells tid. Han begynte med to klaffer og spilte med flisen oppovervendt. Etter hvert snudde han munnstykket og var trolig en av de første som spilte den veien vi

spiller i dag. Det gav helt andre klanglige muligheter. De klarinetter han brukte i slutten på sin karriere var bygget av Heinrich Grenser og hadde elleve klaffer. Selv om han ikke reiste rundt og spilte så mye i Europa, var han en meget aktet klarinettist og omtalt som en av de store virtuosene i Europa på sitt instrument.

Crusell var kjent for sin vakre og myke klang i alle register og nyanser. Han var en virtuos, men ville ikke briljere med tekniske passasjer. For ham skulle musikken være i sentrum, og hans naturlige sangbare musisering var hans varemerke.

Klarinettkonserten op. 5 er relativt lyriske tross at den er i f-moll som er en dramatisk toneart. De sangbare partiene fins i alle tre satser, og klarinettens forskjellige register, farger og nyanser blir godt brukt. Crusell bruker det dype registret mer i denne konserten for å få frem en mørkere farge. Siden han skrev den til seg selv, tegner komposisjonen et bilde av ham både som utøver og komponist.

Første sats er en av de mest dramatiske han skrev. Satsen veksler mellom det dramatiske, det lyriske og det virtuose. Klarinettens åpningsfase inneholder alle disse elementer. De virtuose passasjene er ofte lekfulle og dansante, mens de store sprangene i register og dynamikk gir drama. Innimellom alt dette kommer de lyriske, maleriske passasjene igjen.

Den vakre andre satsen viser Crusells sangbare side. Akkompagnert av kun strykere gir det solisten andre klanglige muligheter. Her fikk han briljere med sin vakre klang, myke ansatser og kunsten å spille svakt.

Tredje sats er en dansant, folkemusikkinspirert rondo. Tross at det er den mest virtuose satsen, har den cantabile-partier mellom de lekne synkoperte partiene. Allegretto-følelsen gir satsen et behagelig preg, og det er først mot slutten at det virtuose får dominere.

Crusell levde nesten hele sitt voksne liv i Sverige, men betraktet seg som finsk gjennom hele livet. I sine siste leveår tonesatte han flere dikt av den finske nasjonalskalden Johan Ludvig Runeberg, og i brev til denne omtalte han seg selv som en finsk landsmann. I forbindelse med krigen i 1808-1809 erobret Russland Finland fra Sverige, og Finland ble et autonomt russisk storfyrstedømme. Etter et besøk i St. Petersburg dediserte Crusell f-moll-konserten til tsar Aleksander den første, sannsynligvis som takk for gjestfrihet i en tid som var preget av avspenningspolitikken som rådde mellom Sverige og Russland.

Crusell var veldig fornøyd med f-moll-konserten, og det er ikke noen tilfeldighet at han holder partituret til sin Grand Concert i f-moll på et portrett malt 1826.

JAN ERIK MIKALSEN^{OM} CLARINET CONCERTO (2009)

Denne konserten for klarinett og orkester ble bestilt av Björn Nyman og Kringkastingsorkesteret og urfremført 16. januar 2010 i Operaen i Oslo. Verket ble til ved at Björn Nyman urfremførte en av mine andre komposisjoner, *Themes* for klarinett, piano og strykekvartett, og ønsket å bestille en klarinettkonsert i etterkant.

Verket består av tre satser hvor hovedfokuset ligger i kvinten. Du kan spille veldig mye på dette, og i orkestreringen min er kvinten og overtonerekkene essensielle. En grunnanalyse vil konkludere med at det essensielle her er kvinten.

Verket starter i flageoletter i stryk, før klarinetten kommer inn og tar over. Det er også bruk av sleigh bells som er en referanse til Gustav Mahlers 4. symfoni. Halvveis ut i første sats kommer også kadensen inn. Satsen går over i et rytmisk parti hvor man etter hvert igjen kan høre kvinten, og satsen slutter i et stort klimaks.

Andre sats starter i det stille med bruk av kvartoner, som går over i et parti hvor hele orkesteret samt soloklarinett bøyer tonene nedover, og det er kromatiske nedganger. Dette leder over i et parti med piano-pianissimo som så går over i en dansende *ballando*-sekvens og videre inn i en *volare*-seksjon (flyvende). Her spiller også

klarinetistene i orkesteret på A-klarinetter som er stemt en kvarttone ned, og spiller på denne måten opp mot soloklarinett. Dette innleder en kromatisk oppbygning som går over i en *danse grotesque*, hvor man også har en solostrykekvartett som spiller med mye åpen A-streng. Andre sats har flest harmoniske modulasjoner og er mest voldsom lydmessig, og er av den grunn den satsen jeg brukte mest tid på å skrive. Her refereres det til mange komponister, både Olivier Messiaen, Igor Stravinskij og György Ligeti.

Tredje sats har en mer melodisk karakter. Igjen høres sleigh bells som refererer til første sats. Satsen bygger seg sakte opp mot et første klimaks i F, hvor orkesteret igjen gjør kromatiske bevegelser nedover. Dette går over i pianissimo hvor kvinten nok en gang er i fokus, før avslutningen med triller i stryk og water gongs. Soloklarinett avslutter det hele med å bende ned til notert Ess med sitt kne.

Jeg ville at konserten skulle være krevende for både orkester og soloklarinett. Jeg ville også bruke orkesteret nesten som et slør over solisten. Man kan kanskje si at verket er kulminasjonen av alt jeg hadde lært frem til jeg skrev det i 2009. Dette var mitt første virkelig store verk. Det tok meg lang tid å skrive, men jeg er stolt av det. Verket er dedisert til Björn Nyman.

CLAUDE DEBUSSY

PREMIÈRE RHAPSODIE

In 1909, Gabriel Fauré appointed Claude Debussy (1862–1918) as a member of the board of directors, *Conseil Supérieur*, of the Paris Conservatory. His appointment was controversial, as at the time he was considered to be a radical composer. Although Debussy was not particularly enthusiastic about French musical institutions, he accepted the appointment because of his poor financial situation at the time and the prestige that such a nomination would involve. In 1910, while sitting on the jury for a clarinet exam he was given the task of composing two mandatory pieces for the examination: one as a test of sight-reading abilities and the other to be rehearsed by the students. The latter was designed to test the lyricism and virtuosity of the students, resulting in his *Première Rhapsodie*, a piece for piano-accompanied solo clarinet.

Although initially dreading the thought of having to hear the work eleven times during the exam, Debussy was pleased with the result in the end and also with the reception the work received, declaring, "...to judge from the response of my colleagues, the piece came off well."

Debussy dedicated the *Rhapsodie* to the clarinet professor Prosper Mimart, who gave the work its official premiere. After this performance, Debussy decided to produce a version with orchestral accompaniment, which became one of his very few instrumental soloist works with orchestra. Debussy described the work as one of the most charming he ever wrote and staunchly defended the work after a controversial performance in Russia. In a letter to his publisher, Durand, Debussy writes: "The perplexity of the Russians at my Rhapsody seems highly exaggerated to me, the more so as it is surely one of the loveliest pieces I ever composed."

Although it was the first solo work he wrote for clarinet, Debussy was able to use the clarinet's sound properties and colours in a unique way. This compact rhapsodic work contains an array of technical difficulties and is one of the ultimate tests of how a performer handles the clarinet. Not least is the way Debussy challenges the clarinetist to find a vast variety of colours and musical characters in a short period of time. Musically, the challenge lies in the piece's many transitions between different episodes and tempi. The work is used in almost all auditions for orchestras and is widely used in competitions, confirming that Debussy succeeded in his task of writing an examination piece. In the later

version for clarinet and orchestra, the colours shine through even more distinctly. Through his vividly colourful orchestration, Debussy paints an impressionistic landscape with frequent changes in character. Despite the work originally being a *Solo de concours*, it stands apart from most other similar works by virtue of the music as the main focus the entire time. A good performance will result in the audience being excited by the composition rather than the performer's virtuosity.

BERNHARD HENRIK CRUSELL

CLARINET CONCERTO NO. 2, OP. 5

Born in Uusikaupunki (Nystad) in Finland, Bernhard Henrik Crusell (1775–1838) was the son of a bookbinder and grew up in poor living conditions. He was more or less a self-taught clarinetist and was recruited early on into the Sveaborg military band. At that time Finland was part of Sweden, and as a military musician he was transferred to Stockholm in 1791. Soon he became leader of his orchestra. At the age of 18 he became principal clarinetist with the *Hovkapellet* (Royal Court Orchestra), a position he held for 40 years.

Crusell was multi-talented, skilled at translating operas into Swedish, amongst them Mozart's *The Marriage of Figaro*, Rossini's *The Barber of Seville* and Beethoven's *Fidelio*. He was even awarded the prestigious gold medal prize, *Stora Priset*, by the Swedish Academy for his linguistic achievements.

Crusell composed mostly for wind instruments, especially the clarinet, writing three clarinet concertos and three quartets for clarinet and string trio. Opera was an important part of his life and he wrote one opera, *Lilla slavinnan* (the little slave girl), and a considerable repertoire of vocal songs.

The clarinet was a relatively new instrument during Crusell's time and was undergoing major development. He initially began playing clarinets with two keys, and he played with the reed turned up. He would later turn the mouthpiece back around and was probably one of the first to play the clarinet the way it is played today. This allowed him completely new and different sound possibilities. The clarinets he used towards the end of his career were built by Heinrich Grenser and featured eleven keys. Although he seldom travelled around Europe to give performances, he was a highly esteemed clarinetist and was regarded as one of the great virtuosos of his instrument in Europe.

He was well-known for his beautiful soft reverberation in all registers and nuanced musical expression. Though he was a virtuoso, he would not tend to exhibit this quality with extravagant technical passages. For Crusell it was the music that was central, and his natural melodic musicianship was his trademark.

Clarinet Concerto Op. 5 is rather lyrical despite the fact it is in the key of F minor, known as one of the more dramatic keys. There are cantabile parts in all three movements, and the different register, colours and nuances of the clarinet are well-represented. Crusell

uses the deeper register more frequently in this concerto in order to create a darker tone. As he wrote this for himself, the composition paints a picture of him as both performer and composer.

The first movement is one of the most dramatic he ever wrote. It alternates between drama, lyricism and virtuosity, with the clarinet's opening phrase containing all of these elements. The virtuosic passages are often playful and dance-like. The great leaps in register and dynamics create drama, and all the while this is punctuated by the lyrical, picturesque passages.

The beautiful second movement shows Crusell's melodic side. Accompanied only by the strings, the soloist is given the scope to explore different textural possibilities, which can only be accomplished by beautiful sound quality, soft attacks and artistic command of pianissimo.

The third movement is a dance-like, folk inspired *rondo*. Although the most virtuosic movement, it has melodic parts weaving between the playful syncopated parts. The allegretto feel gives the movement a pleasant mood, and it is only towards the end of the movement that the virtuosic elements dominate. Although Crusell lived almost his entire adult life

in Sweden, he always considered himself a Finn. In his later years he set several poems by the Finnish national poet Johan Ludvig Runeberg to music, and in a letter Crusell referred to himself as a "finsk landsman", a Finnish compatriot.

During the war of 1808–1809, the Russians captured Finland and it became an autonomous region within the Russian Empire. After a visit to St. Petersburg, Crusell dedicated his *Concerto in F Minor* to Tsar Alexander I, most probably out of gratitude for his hospitality during a time that was characterised by a period of détente between Sweden and Russia.

Crusell was very pleased with the concerto, and it is no coincidence that he is holding the score of *Concerto in F Minor* in a portrait painted in 1826.

JAN ERIK MIKALSEN^{ON}

CLARINET CONCERTO (2009)

The Concerto for Clarinet and Orchestra was commissioned by Björn Nyman and the Norwegian Radio Orchestra and premiered on January 16th, 2010 at the Oslo Opera House. The work came about after Björn Nyman had premiered another composition of mine, *Themes for clarinet, piano and string quartet*, which in turn inspired him to order a clarinet concerto.

The work consists of three movements where the main focus lies in its fifths. You can really play on this, and in my orchestrations the fifth and harmonic series are an essential feature. Any basic analysis will conclude that the work essentially comes down to the fifths.

The work begins with high-pitched harmonic tones of the strings before the clarinet comes in and takes over. There is also some use of sleigh bells, which is a nod to Gustav Mahler's 4th Symphony. Halfway through the first movement, the cadenza comes in. The movement moves over into a rhythmical section and then you can finally hear the fifths again, after which the movement ends in a grand climax. The second movement starts quietly with the use of quarter tones leading into a part where the whole orchestra and solo clarinet

bend tones down, and we hear some chromatic downturns. This leads into a piano-pianissimo section, which subsequently leads into a dance sequence (*ballando*) before we are introduced to the *volare* (flying) section. Here the clarinets in the orchestra also play the tuned down quarter-tone A-clarinets, which play up towards the solo clarinet. This then announces a chromatic build up which ushers in the *danse grotesque*, where the solo string quartet plays with a lot of open A-string.

The second movement is where most of the harmonic modulations occur. It is also the most sonically potent, which yields the fact that this is the movement I spent the most time writing. The movement makes reference to many composers, namely Olivier Messiaen, Igor Stravinsky and György Ligeti.

The third movement is more melodic in character. The sleigh bells make a return in a callback to the first movement and it builds up slowly towards an initial climax in F, where again the orchestra bends and makes downward chromatic movements. This leads to a pianissimo part where the fifths are once again in focus, before leading to a conclusion with the strings performing rapid trills in the strings and the return of water gongs. The

work ends with solo clarinet bending down to an Eb with the help of the knee entering the bell of the instrument.

I would like to add that this concerto was intended to be demanding for both orchestra and solo clarinet alike. I also wanted to use the orchestra almost as a veil over the soloist. You could almost say this work was a culmination of everything I had learned until I wrote it in 2009. This was my first real work of significance. It took me a long time to write, but I am proud of it. The work is dedicated to Björn Nyman.

BJÖRN NYMAN

KLARINETT

Björn Nyman er en av Nordens fremste klarinettister i sin generasjon og en etterspurt kammermusiker og solist. Han er soloklarinettist i Kringkastingsorkestret og i Det Norske Kammerorkester.

Nyman er prisvinner i to av de mest prestisjefulle internasjonale konkurransene for klarinettister: ARD-konkurransen i München 2003 og Carl Nielsen-konkurransen i Odense 2005. I begge konkurransene ble han dessuten tildelt pris for beste tolkning av Mozarts klarinettkonsert. Nyman fikk delt førstepris i Crusellkonkurransen 2002 og vant ConocoPhillips-prisen samme år.

Björn Nyman har vært solist med bl.a. Kringkastingsorkestret, Odense Symfoniorkester, Bayerische Rundfunk, Bergen Filharmoniske Orkester, München Kammerorkester og Stavanger Symfoniorkester.

Han er en aktiv kammermusiker og har spilt på mange av de ledende festivalene i Norden.

Björn Nyman fikk sin første jobb som soloklarinettist allerede som 19-åring i Lapin Kamari-orkesteri. Han har også vært soloklarinettist i Gustav Mahler Jugendorchester under dirigenter som Pierre Boulez og Claudio Abbado.

Nyman har studert med Hans Christian Bræin og Leif Arne Pedersen ved Norges musikkhøgskole, hvor han selv underviser i dag, samt med Yehuda Gilad ved University of Southern California i Los Angeles.

BJÖRN NYMAN

CLARINET

Björn Nyman is one of the leading clarinetists of his generation in the Nordic region and a sought-after chamber musician and soloist. He is principal clarinetist with the Norwegian Radio Orchestra and with the Norwegian Chamber Orchestra.

Nyman was a prizewinner in two of the most prestigious international competitions for clarinetists: the ARD Competition in Munich in 2003 and the Carl Nielsen competition in Odense in 2005. In both competitions he was also awarded the prize for best interpretation of Mozart's Clarinet Concerto. Nyman won shared first prize at the International Crusell Clarinet Competition in 2002 as well as the ConocoPhillips Prize the same year.

Björn Nyman has been a soloist with several orchestras including the Norwegian Radio Orchestra, Odense Symphony Orchestra, Bayerischer Rundfunk, Bergen Philharmonic Orchestra, Munich Chamber Orchestra and Stavanger Symphony Orchestra.

Nyman is an active chamber musician and has played in many of the leading festivals in

Scandinavia. At the age of 19 he was appointed his first position as principal clarinetist with the Lapland Chamber Orchestra. He has also been principal clarinetist in the Gustav Mahler Youth Orchestra under conductors such as Pierre Boulez and Claudio Abbado.

He has studied with Hans Christian Bræin and Leif Arne Pedersen at the Norwegian Academy of Music where he teaches today, as well as with Yehuda Gilad of the University of Southern California in Los Angeles.

JAN ERIK MIKALSEN

KOMPONIST

Jan Erik Mikalsen er født i Kristiansund og bodd i Oslo. Han har studert ved Griegakademiet i Bergen og ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København. Han er medlem av Norsk Komponistforening.

Han har hatt en rekke verk fremført og bestilt, bl.a. av Oslofilharmonien, Tokyofilharmonien, Bergen Filharmoniske Orkester, Stavanger Symfoniorkester, Norrköpings Symfoniorkester, Kringkastingsorkestret, Oslo Sinfonietta, Bodø Sinfonietta, Thomas Bloch, Reykjavik Kammerorkester, Quartet Artis Wien, Stavanger Samtidsensemble, Orchestre de Flûtes Français, Manger Musikklag, Ingrid Torvund og Tori Wrånes.

Han har deltatt på festivaler som Présences, Pablo Casals-festivalen, Ultima Festival, Casa Da Musica, Performa 13, Ung Nordisk Musikk og Nordic Music Days.

Januar 2010 urfremførte Björn Nyman og Kringkastingsorkestret *Clarinet Concerto* på scene 2 i Den Norske Opera & Ballett i Oslo. 2014 ble bestillingsverket *Music for solo flute and sinfonietta* urfremført av Elisabeth Kristensen Eide og Bodø

Sinfonietta. 20. januar 2012 ble verket *Parts II for Orchestra* urfremført av Tokyofilharmonien som ett av fire verk i finalen i komponistkonkurransen Toru Takemitsu Composition Award (dommer Salvatore Sciarrino). Samme verk vant Edvardprisen 2012. Verket *Wagner Prelude* ble bestilt av Dronning Sonjas Internasjonale Musikkonkurranse 2013 og urfremført i hovedsalen i Den Norske Opera av operaorkestret under finalekonserten. Høsten 2014 urfremførte Kringkastingsorkestret bestillingsverket *Songr for orkester*, som også fikk førstepris under Rostrum of Composers 2015, noe som betyr at det vil bli kringkastet i 30 land rundt om i verden.

Ensemblet BIT20 bestilte *Too much of a good thing*, som ble urfremført høsten 2014 i Bergen. Verket ble fremført under Huddersfield-festivalen i England samme år. Jan Erik Mikalsen ble tildelt stipendet «INTRO komponist» for perioden 2014–2016.

Nye bestillinger er et nytt verk for ensemblet Poing og Oslofilharmonien (trio solokonsert), en fiolinkonsert til Ingerine Dahl og Stavanger Symfoniorkester samt en bestilling fra Radio France.

JAN ERIK MIKALSEN

COMPOSER

Jan Erik Mikalsen was born in Kristiansund and lives in Oslo. He has studied at the Grieg Academy in Bergen and at the Royal Danish Academy of Music in Copenhagen. He is a member of the Norwegian Society of Composers.

He has had a number of works performed and commissioned, including the Oslo Philharmonic Orchestra, Tokyo Philharmonic Orchestra, Bergen Philharmonic Orchestra, Stavanger Symphony Orchestra, Norrköping Symphony Orchestra, Norwegian Radio Orchestra, Oslo Sinfonietta, Bodø Sinfonietta, Thomas Bloch, Reykjavik Chamber Orchestra, Quartet Artis Vienna, Stavanger Samtidsensemble, Orchestre de Flutes Francais, Manger Musikklag, Ingrid Torvund and Tori Wrånes.

He has participated in festivals such as the Présence Festival, Pablo Casals Festival, the Ultima Festival, Casa Da Musica, Performa 13, Young Nordic Music and Nordic Music Days. In January 2010, Björn Nyman with the Norwegian Radio Orchestra premiered his *Clarinet Concerto* on stage 2 of the Oslo Opera House. In 2014, his commissioned work *Music for solo flute and Sinfonietta* was premiered by Elisabeth Kristensen Eide and the Bodø Sinfonietta.

On the 20th January 2012, the work *Parts II for Orchestra* was first performed by the Tokyo Philharmonic Orchestra as one of four works

in the final of the Toru Takemitsu Composition Award, a composer competition judged by Salvatore Sciarrino. The same work won the Norwegian Edvard Prize for the category of contemporary composition in 2012.

The work entitled *Wagner Prelude* was commissioned by the Queen Sonja International Music Competition in 2013 and was first performed in the main hall of the Oslo Opera House by the Norwegian National Opera Orchestra during the final concert. Autumn 2014 saw the premiere of the Norwegian Radio Orchestra commissioned *Songr for orkester*, which was awarded 1st Prize in the International Rostrom of Composers in 2015, and consequently broadcast in 30 countries around the world. The Norwegian ensemble BIT20 ordered *Too much of a good thing*, which was premiered in the autumn of 2014 in Bergen. The work was again performed during the Huddersfield Festival in England the same year.

Mikalsen received the honour of being appointed *Intro composer*, a three-year scholarship administered by Music Norway for the period 2014–2016. New commissions include a new work for the ensemble Poing with the Oslo Philharmonic Orchestra (trio solo concert), a violin concerto for Ingerine Dahl and the Stavanger Symphony Orchestra, as well an order from Radio France.

OLARI ELTS

DIRIGENT (DEBUSSY OG CRUSELL)

Olari Elts har gjestedirigert orkestre over hele verden, inkludert Gewandhausorchester Leipzig, finsk radiosymfoniorkester, City of Birmingham Symphony Orchestra, Orchestre National de Lyon, Orquestra Sinfonica do Porto, Orchestra Sinfonica Nazionale della RAI Torino, symfoniorkestre i Slovenia og Ungarn, og Seattle og Yomiuri Nippon symfoniorkester.

Solister som han samarbeider med, er Jean-Efflam Bavouzet, Olli Mustonen, Jean-Yves Thibaudet, Simon Trpceski, Stephen Hough, Isabelle Faust, Baiba Skride, Gautier og Renaud Capuçon, Patricia Kopatchinskaja, Sol Gabetta, Alban Gerhardt, Kari Kriikku, Martin Grubinger, Sally Matthews og Lilli Paasikivi.

Han har ledet flere produksjoner for den estiske nasjonaloperaen, inkludert Britten's *Albert Herring* og Puccini's *Il Trittico*, samt Mozarts *Don Giovanni* og *Idomeneo*, med både det latviske og det estiske nasjonale symfoniorkestret.

Utgivelsen av et Erkki-Sven Tüür-opptak, inkludert *Symfoni No. 5* for elektrisk gitar, or-

kester og storband og trekkspillkonserten *Prophecy* (Ondine), ble nylig lagt til Olari Elts omfattende diskografi.

Olari Elts er første gjestedirigent for Det Estiske Nasjonalsymfoniorkester. I 2011–2014 var han første gjestedirigent for Helsinki Philharmonic, i 2006–2011 for Orchestre de Bretagne, i 2007–2010 for Scottish Chamber Orchestra, og i 2001–2006 var han sjefdirigent for Latvias nasjonale symfoniorkester. Han er også grunnlegger av samtidsmusikkensemblet NYJD Ensemble.

OLARI ELTS

CONDUCTOR (DEBUSSY AND CRUSELL)

Olari Elts guest conducts around the world including Leipzig Gewandhaus Orchestra, Finnish Radio Symphony, City of Birmingham Symphony Orchestra, Orchestre National de Lyon, Orquestra Sinfonica do Porto, Orchestra Sinfonica Nazionale della RAI Torino, Slovenian Philharmonic, Hungarian National Symphony Orchestra Budapest and across the continents with the Seattle and Yomiuri Nippon Symphony Orchestras.

Soloists with whom he enjoys collaborating include Jean-Efflam Bavouzet, Olli Mustonen, Jean-Yves Thibaudet, Simon Trpceski, Stephen Hough, Isabelle Faust, Baiba Skride, Gautier and Renaud Capuçon, Patricia Kopatchinskaja, Sol Gabetta, Alban Gerhardt, Kari Kriikku, Martin Grubinger, Sally Matthews and Lilli Paasikivi. He has led several productions for the Estonian National Opera, including Britten's *Albert Herring* and Puccini's *Il Trittico*, as well as Mozart's *Don Giovanni* and *Idomeneo* with both Latvian and Estonian National Symphony Orchestra.

Olari Elts' extensive discography most recently saw the release of an all-Tüür recording including *Symphony No. 5* for electric guitar, orchestra, big band and the accordion concerto *Prophecy* (Ondine).

Olari Elts is Principal Guest Conductor of the Estonian National Symphony Orchestra. Between 2011–2014 he was Principal Guest Conductor of the Helsinki Philharmonic, Principal Guest of the Orchestre de Bretagne from 2006–2011, Principal Guest Conductor of the Scottish Chamber Orchestra from 2007–2010, and Principal Conductor of the Latvian National Symphony Orchestra from 2001–2006. Olari Elts is founder of contemporary music ensemble, NYJD Ensemble.

THOMAS SØNDERGÅRD

DIRIGENT (MIKALSEN)

Den danske dirigenten Thomas Søndergård er sjefdirigent for BBC National Orchestra of Wales (BBCNOW), og er dessuten hovedgjestedirigent for Royal Scottish National Orchestra (RSNO). Han var sjefdirigent og musiskalsk rådgiver for Kringkastingsorkestret fra 2009–2012.

Sesongen 2015/2016 omfattet bl.a. debuter med Leipzig Gewandhaus, Toronto Symphony, Den Norske Opera & Ballett (*Tryllefløyten* – ny produksjon), Nederlands Philharmonisch Orkest samt Mahler Chamber Orchestra ved Berliner Philharmonie og i Polen, i tillegg til nye oppdrag ved DSO Berlin, symfoniorkestrene i Houston og Atlanta samt DR SymfoniOrkestret i Danmark. Søndergårds fremtidsplaner omfatter retur til flere av hans faste gjesteorkestre, debuter med Deutsche Oper Berlin og London Philharmonic Orchestra, og turneer i Storbritannia og internasjonalt med BBC National Orchestra of Wales.

Blant høydepunktene de siste sesongene er årlige opptredener ved BBC Proms (med BBCNOW) og vellykkede oppdrag med de

filharmoniske orkestrene i Göteborg, Atlanta, Brussel og Oslo samt med Luxembourg, Seattle, Sydney, Vancouver, Houston og BBCs symfoniorkestre, europeisk turné med Junge Deutsche Philharmonie og EUYO, i tillegg til besøk hos Rotterdam filharmoniske orkester, Aspen Music Festival og CBSO og produksjoner for operahusene i Danmark og Sverige. Søndergård er en lidenskapelig tilhenger av Carl Nielsens musikk. Han ble etter siste program med Sveriges Radiosymfoniorkester (*Symfoni nr. 5*) lovpriset som «en av de store pionerene innen fortolkning av Nielsen (...) Det er vanskelig å forestille seg en flottere fremføring av denne bemerkelsesverdige symfonien.» (Dagens Nyheter). I forbindelse med jubileene for både Sibelius og Nielsen i 2015 dirigerte han et bredt utvalg verk av de to komponistene med flere ledende orkestre.

I 2011 ble han tildelt det prestisjefylte Dronning Ingrids Hæderslegat for sin innsats for musikken i Danmark.

THOMAS SØNDERGÅRD

CONDUCTOR (MIKALSEN)

Danish conductor Thomas Søndergård is Principal Conductor of BBC National Orchestra of Wales (BBCNOW) and Principal Guest Conductor of Royal Scottish National Orchestra (RSNO). He was Principal Conductor and Musical Advisor of the Norwegian Radio Orchestra from 2009–2012.

2015/16 included debuts with Leipzig Gewandhaus, Toronto Symphony, the Norwegian National Opera & Ballet, Oslo (*Magic Flute* – new production), Netherlands Philharmonic and Mahler Chamber Orchestra at the Philharmonie and in Poland, plus returns to DSO Berlin, Houston, Atlanta, Toulouse, Oslo Philharmonic, Danish National Symphony Orchestra and the BBC Proms. Future plans include many of his regular guest orchestras and debuts with Deutsche Oper Berlin, London Philharmonic Orchestra and UK and international touring with BBC National Orchestra of Wales.

Highlights of recent seasons include annual visits to the Proms with BBC NOW, as well as engagements with Philharmonia Orchestra,

Gothenburg, Atlanta, Brussels, Oslo and Luxembourg Philharmonics, Seattle, Sydney, Vancouver, Houston and BBC Symphonies, European touring with Junge Deutsche Philharmonie and EUYO and visits to Rotterdam Philharmonic, Aspen Festival, Danish National Symphony, CBSO and productions for Royal Danish & Royal Swedish Operas. A passionate supporter of the music of Carl Nielsen, his most recent programme with Swedish Radio Symphony Orchestra (*Symphony No. 5*) received wide praise as “equal of the great pioneers of Nielsen interpretation... It's harder to imagine a finer performance of this remarkable symphony” (*Dagens Nyheter*). As part of the 2015 anniversary celebrations of both Sibelius and Nielsen he conducted a wide variety of works by these two composers with many leading orchestras.

In 2011 he was awarded the prestigious Queen Ingrid Foundation Prize for services to Music.

KRINGKASTINGSORKESTRET

Kringkastingsorkestret er «Hele landets orkester», med en helt spesiell plass i hjertet til musikkelskende nordmenn. Med sitt svært allsidige repertoar er de sannsynligvis det orkestret man hører aller oftest – på TV, radio eller Internett – og på alle de forskjellige arenaene rundt om i landet.

Kringkastingsorkestret er et fleksibelt orkester, og spiller alt fra det symfoniske repertoaret og samtidsmusikken til pop, rock, jazz og folkemusikk. Hvert eneste år spiller de med de store artistene på *Nobelkonsernten* som sendes til millioner av seere verden over. Blant siste års samarbeidspartnere kan vi nevne Kaizers Orchestra, Mari Boine, Jarle Bernhoft, Diamanda Galàs, Renée Fleming, Andrew Manze, Anna Netrebko, Gregory Porter m. fl.

Kringkastingsorkestret ble til i 1946, da NRK ønsket å etablere sitt eget radioorkester. Øi-

vind Bergh var orkestrets første dirigent, og han ledet orkestret i en rekke folkekjære programmer fra NRKs Store studio, og la dermed grunnlaget for den populariteten som opp igjennom årene har gjort Kringkastingsorkestret til folkeei.

Kringkastingsorkestret er fortsatt til stede når store mediebegivenheter finner sted. Orkestret er i dag fylt med de beste blant klassiske instrumentalister, men den musikalske filosofien er likevel den samme: Allsidighet, lekenskap og nysgjerrighet i forhold til alle typer musikk, og en vilje mot å dele musikken inn i båser.

Fra høsten 2013 er Miguel Harth-Bedoya orkestrets sjefdirigent.

THE NORWEGIAN RADIO ORCHESTRA

The Norwegian Radio Orchestra is known and cherished throughout the land and regarded by music-loving Norwegians with a unique combination of respect and affection. Owing to its remarkably diverse repertoire, it is doubtless the orchestra heard most often — on radio, television, and the internet, and at its many and diverse venues around the country.

It is a flexible orchestra, playing everything from symphonic and contemporary classical music to pop, rock, folk and jazz. Every year the orchestra performs together with internationally acclaimed artists at the Nobel Peace Prize Concert, which is aired to millions of viewers worldwide. Among those with whom it has collaborated in recent years are Kaizers Orchestra, Mari Boine, Jarle Bernhoft, Diamanda Galàs, Renée Fleming, Andrew Manze, Anna Netrebko, and Gregory Porter.

The Norwegian Radio Orchestra was founded by the Norwegian Broadcasting Corporation in 1946. Its first conductor, Øivind Bergh, led the ensemble in a series of concerts from the main studio that established the basis of its popularity and its status as a national treasure. The orchestra continues to perform in the context of important media events. It is comprised of highly talented classical instrumentalists, yet its musical philosophy has remained the same: versatility, a light-hearted approach, a curiosity for all kinds of music, and an unwillingness to pigeonhole musical styles.

Miguel Harth-Bedoya took over as principal conductor in the autumn of 2013.

CREDITS

RECORDED IN: NRK RADIO CONCERT HALL | OSLO

13.-16. MAY 2013 ^{AND} 10.-14. NOVEMBER 2014

PRODUCER: VEGARD LANDAAS

BALANCE ENGINEER: THOMAS WOLDEN

EDITING: VEGARD LANDAAS

MASTERING: THOMAS WOLDEN

BOOKLET NOTES: BJÖRN NYMAN | JAN ERIK MIKALSEN

ENGLISH TRANSLATION: PAUL HOLDEN

BOOKLET EDITOR: HEGE WOLLENG

COVER DESIGN: ANETTE L'ORANGE | BLUNDERBUSS

COVER PHOTO: JAN OVE IVERSEN | OVERPARI

BJÖRN NYMAN PHOTO: ANDREAS E. NYGJERD

JAN ERIK MIKALSEN PHOTO: EIRIK SLYNGSTAD

ILLUSTRATION PHOTOS: PEXELS.COM

PHOTO EDITING: ANETTE L'ORANGE | BLUNDERBUSS

THIS RECORD HAS BEEN MADE POSSIBLE WITH SUPPORT FROM:

ARTS COUNCIL NORWAY

THE NORWEGIAN ACADEMY OF MUSIC

THE SWEDISH CULTURAL FOUNDATION IN FINLAND

BUFFET CRAMPON PARIS

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Norges
musikkhøgskole
Norwegian Academy
of Music

Svenska
kulturfonden

BUFFET
CRAMPON
PARIS

www.lawo.no

LWC1099 | © 2016 LAW0 | ©2016 LAW0 CLASSICS

BJÖRN NYMAN
CLARINET

PREMIÈRE

CLAUDE DEBUSSY 1862-1918

01. PREMIÈRE RHAPSODIE 08:26

BERNHARD HENRIK CRUSELL 1775-1838

CLARINET CONCERTO NO. 2, OP. 5

02. I. ALLEGRO 12:45

03. II. ANDANTE PASTORALE 05:20

04. III. RONDO 06:29

JAN ERIK MIKALSEN *1979

CLARINET CONCERTO 2009

| World Premiere Recording |

05. I. LEGGERO 10:48

06. II. LONTANO 12:03

07. III. LONTANO 07:14

